

GRÅGÅSEN

4/2022/ Årgang 23

© Per Finn Nielsen

Foto: Per Finn Nielsen

SENIORUDVALGET DOF KØBENHAVN

www.dofkbh.dk

Forsidefoto: Per Finn Nielsen - Hvinand han.

Ved du, at hvinanden kan lette næsten lodret fra vandet, hvilket er en tilpasning for ænder i skovsøer omringet af træer. Den hvinende lyd fra vingerne under flugten har givet navn til hvinanden. – Per Finn Nielsen fortæller om hvinanden d. 9.november i Vanløse -
Se side 23

SENIORUDVALGET

Grethe Wenzell	51229985	grethewenzell@webspeed.dk
Flemming Kragh Hansen	40200345	flemming.kragh.hansen@gmail.com
Jan Chr. Møllerup	39658767/40508487	f.mollerup@mail.dk
Niels Mathiassen	23647040	kjersti.mathiassen@mail.dk
Pamela Bartholomeuz	24824345	finnogbarti@gmail.com
Joan Klausen	51928836	joanklausen18@gmail.com
Bjarne Andersen	40552314	bispe32@youmail.dk
Ib Sørensen	40299710	ibs@email.dk

Seniorudvalget arrangeret årligt ca. 20 fugleture og 6 foredrag, fortrinsvis for DOFs ældre medlemmer. På vore ture har fuglene højeste prioritet. Vi lægger også vægt på et godt socialt samvær og nyder i øvrigt årets gang i naturen.

Som medlem af DOF kan du tilmelde dig Grågæssenes mailliste ved at sende en mail til Bjarne Andersen med oplysninger om navn, adresse, tlf.nr. og mailadresse.

Ligeledes kan du henvende dig til Bjarne, hvis du har adresseændringer eller hvis du ikke mere ønsker at stå på maillisten.

Bjarnes mailadresse: seniorudvalget@outlook.com

INDHOLD:

Mindeord	4
Gåsefjeren	5
Emmelev Klev	7
Broget fluesnapper i min have	8
Dagsration: 14 fuglekugler	10
Om at jage traner	11
Referater:	
Stauings Ø	14
Hejre- og Klydesøen	14
Falsterbo	15
Tur til Nordjylland	17
Solgte teleskoper	21
Om John Frikkes Foredrag	22
Kommende arrangementer	23

Blåhals

Foto: Finn Carlsen

Se side 7

Skestork Foto: Kurt Sørensen Se Side 18

Blåmejs

Foto: Per Finn Nielsen

Se side 23: Foredrag d.9. november

In Memoriam

Grågæssene har med Jette Kriegel bortgang mistet et venligt, positivt og fuglekyndigt medlem.

Jette stod i en lang periode for Grågæssenes medlemsliste.

Jette var et meget pligttopfyldende menneske og hendes arbejde var præget af akkuratelse og præcision til stor hjælp for turledere og kassereren.

Jette kom tit med en hjemmebagt kage, når vi havde kaffepauser på flerdagsturene, til stor glæde for alle.

Da Jette mistede Finn, kom en særdeles svær periode.

Hun sagde altid, at hun havde den allerbedste støtte i sin store familie.

De sidste år blev svære for Jette. Sygdom sled hårdt.

Grågæssene var repræsenteret ved Jettes bisættelse. Dette glædede familien meget.

Ære være Jettes minde.

Kjersti Mathiassen

Et trofast medlem af Grågæssene Per Nordly døde d. 3. september.

Per har gennem de sidste år været tiltagende svækket og derfor ikke kunnet deltage i ture og foredrag, men han talte meget om det de gode oplevelser han havde haft i foreningen sammen med sin kone Inger. I deres aktive periode deltog både Per og Inger i de fleste af Grågæssenes arrangementer. De var begge meget natur- og fugleinteresserede.

Ifølge Pers søn Erik Nordly modtog Per julekort og breve fra flere Grågæs. Per var på grund af sin sygdom desværre ikke var i stand til at besvare hilsnerne. Erik Nordby takker på sin fars vegne.

Ære være Pers minde.

Grethe Wenzell

Blåhals fra Sønderjylland

Foto: Finn Carlsen

Vores interesse for fugle og medlemskab af DOF er af nyere dato, og vi er først i år blevet medlem hos grågæssene.

Interesse for naturen har ingen af os fået med hjemmefra. Naturen er dog noget vi hver især har været aktive i, men ikke noget vi har gået på opdagelse i. Vores interesse og brug af naturen ændrede sig markant da vi i 1989 mødte (og faldt for) hinanden på en 4-ugers trekking tur rundt om et af Nepals over 8000m høje bjerge: Manaslu. Torben var trekkingvant med flere ture til Nepal og Pakitstan bag sig, mens jeg var 'nybegynder', og måtte døbes efter veloverstået tur. Torben ser her grinende til, han havde været udfordringen igennem flere år tidligere.

Da vi blev gift og fik børn var det naturligt at søge ud af byen og ud i naturen. Vores hus i Virum ligger klos op ad skov, moser og søer. Vi har gået mange ture i lokalområdet, og langt de fleste af vores fritidsinteresser er udendørsaktiviteter: løb, cykling, vandring, roning, kajak-roning, svømning, skiløb, snorkling og hundeslædekørsel.

Vores ferier er også fortrinsvist gået i naturskønne lokaliteter, altid med aktiviteter, der er foregået udendørs. Vi har altid syntes, at det var spændende at være ude i naturen og opleve både flora og fauna, og har hver især fotograferet blomst og dyr – fugl, pattedyr, insekt eller krybdyr – som efterfølgende omhyggeligt er forsøgt identificeret.

Alligevel er det først efter at vi er gået på pension, at fuglene er blevet vores fælles interesse, aktiveret af et ophold på Askov Højskole med fokus på fugle i naturen.

Torbens pensionering faldt sammen med starten af coronapandemien, så der var al mulig grund til at bevæge sig udendørs og målrettet gå efter at lære at se på fugle. Det er blevet til mange ture, men vi har måttet erkende at vi ikke længere får nævneværdig motion ud af gåturene. Vi er stadig ude lige så mange timer som tidligere, men den tilbagelagte distance er kun en brøkdel, da det jo nu er meget vi lige pludselig skal stoppe op for at kigge på eller lytte efter.

Efterhånden som corona-epidemien tillod det, har vi deltaget i så mange af DOF- ture som muligt, samt været på fuglestemme- og trækfuglekursus med Jan Kiel, og mågekursus med Klaus Malling. Askov Højskoles fuglekurser har vi med stor fornøjelse deltaget i to gange, og i foråret har vi været med Williams Rejser i Bialowieza i Polen med en imponerende guide, der viste os områdets imponerende fugleliv

I år er vi så blevet introduceret til Grågæssene og vi deltager i så mange af jeres ture som muligt. Vi har i de få år lært meget. Det er en helt ny verden som har åbnet sig, og vi er taknemmelige over alle de rare mennesker vi har mødt, som alle gerne vil lære fra sig.

Mette og Torben Janas

Emmerlev Klev

Emmerlev Klev ligger 4 km nord for Højer ud til Vadehavet.

Emmerlev Klev er en 5-10 m høj og 2 km lang kystklint langs den ellers flade tidevandsprægede kyst, et atypisk landskabsэлемент i denne egn fra mellemistiden.

Ved Emmerlev Klev kan man leje et rækkehus i to etager med udsigt over Vadehavet, tæt på tidevandet og fuglelivet lige udenfor. Her er fri udsigt til et kæmpe himmelrum og til solnedgangene, der er forskellige hver eneste aften.

Man kan sætte sit teleskop op på balkonen på 1. sal og kigge på de mange fugle, der altid fouragerer i vaden. Huset er forsynet med to soveværelser, to badeværelser, stue og køkken.

Der er ikke langt til Fugleværnsfondens reservat Sølsted Mose, hvor tranen yngler. Draved Skov, Kongens Mose og Ballum Sluse er heller ikke langt væk, ligesom de gode fuglesteder syd for grænsen også findes i rimelig afstand.

Fra Emmerlev Klev er der vandresti til Højer Sluse, både oppe på diget og nedenfor.

Jeg har været der på forskellige årstider. April måned er nok det bedste tidspunkt på året. Her samler fuglene kræfter inden trækket går videre mod nord, ænderne er i pragtdragt og fuglene er begyndt at synge.

Blåhals fra Sønderjylland

Foto: Finn Carlsen

På vandreturen til Højer Sluse kan man opleve syngende blåhalse, bomlærker og skægmejser, måske også en rørhøg og en blå kærhøg. Havørnen kommer tit forbi. På en aftentur kan man være heldig at se mosehornuglen.

I år har jeg været der i den første uge af maj, og der var jeg heldig at se dansende brushøns i Rickelsbüller Koog, lige syd for den dansk-tyske grænse, samt "hvid sol" af islandske ryler, der trækker indenfor diget ved højvande.

Mosehornugle fra Sjælland

Foto: Finn Carlsen

Emmerlev Klev og et af de 18 rækkehuse er et glimrende udgangspunkt for fugleture i regionen, og udenfor skoleferierne er priserne meget rimelige.

Lis Geertz-Hansen

Borget Fluesnapper i min have

Det er ikke hvert år, jeg hører og ser broget fluesnapper. Jeg tror seneste gang var for 3-4 år siden på en tur med DOF til Gundsømagle Sø. Altså lige bortset fra i år, hvor jeg sidst i april hørte dens lidt spæde kald fra min have.

Den har været her før. For præcis 10 år siden indtog den bogstaveligtalt en kasse, og jog musvitterne ud. Dengang kom der en hun til, og de fik 3 unger på vingerne. Året efter kom han punktligt tilbage, og indtog den samme kasse. Dog kom der ingen hun. Siden har jeg ikke set noget til den.

Broget fluesnapper, han

Foto: Arne Borg

Da jeg så og hørte ham i år, skyndte jeg mig ud og fik hængt yderligere 5 fuglekasser op. Dem havde jeg forsømt at sætte op, efter de var pillet ned af et par lærketræer, som blev fældet. Dette var dog ikke nødvendigt, for han havde allerede smidt musvitterne ud af den valgte kasse. De nye kasser stod ikke tomme ret længe. Det tog under 10 minutter før der var blåmejsler i den første.

I de næste 3 uger sad han troligt ved sin kasse og sang dagen lang. Han bevægede sig højst 10 m væk. Han forsvarede sit territorium med næb og klør, mens han også konsumerede store mængder insekter. Kom spætmejsen for tæt på, blev den også sat på plads.

En dag var der så en hun ved kassen, og hun var åbenbart tilfreds med den og ham. Hun lagde æg, men kom ud en gang i mellem for lige at pudse sig og puste ud. Der kom unger, som begge forældre fodrede på.

Så en dag sad en unge i hullet og kiggede ud. Et par dage efter var de fløjet ud, og sad i buskadset tæt ved. Jeg så dem ikke der, men mener jeg hørte 3 unger tigge.

Dengang han og hun lige havde fundet hinanden ved redekassen i min have, var jeg hos genboen for at drikke en nødvendig øl. Der så og hørte jeg pludselig broget fluesnapper i hans have. Jeg blev noget bekymret, for havde han forført min fluesnapper? Vi fik bekræftet telefonisk, at der faktisk var fluesnapperne begge steder samtidig. Hos min genbo kom der også en hun til, og de yngede i en kasse i hans have.

En uges tid senere blev der hørt og set en 3. fluesnapper i en have 300 meter væk. Endnu en uge senere hørte jeg et meget kraftigt kald, som mindede om broget fluesnapper, men med virkelig høj volumen i forhold til det normale. Den sad mere end hundrede meter væk, men havde en helt enorm stemmepragt. Jeg måtte have fat i ekspertisen, så vi sammen kunne bekræfte, at det virkelig var en specielt larmende broget fluesnapper.

Vi fik jo også set den, selv om den skjulte sig godt.

Broget fluesnapperunger

Foto: Arne Borg

4 fluesnapper i en lille landsby er ret heldigt. Jeg ved jo at de kan finde på at komme tilbage året efter. Jeg kan næsten ikke vente.

Arne Borg

Dagens ration: 14 fuglekugler Flagspætte oplevelser.

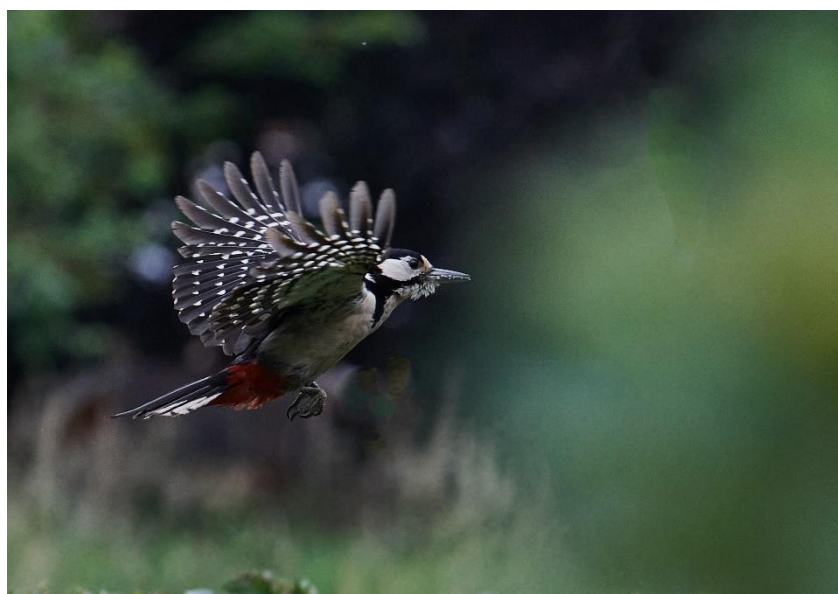
I vinteren 2021/22 havde vi fornøjelsen af at have daglige besøg af 3 flagspætter. De trivedes på vores rigelige udvalg af nødder og kugler - håbet var at de ville komme med deres unger til foråret.

St. flagspætteunge

Foto: Jette Bjerregaard

Det skete med de 2 af dem - hvor de havde rede, fandt vi ikke ud af, nok i vores eller naboens store gamle elletræer. Ungerne havde dog en pæn størrelse inden de kom til vores foder, men så var der også trængsel den hele lange dag, til stor underholdning for os. De 2 familier var ikke altid enige, der måtte lidt kamp til ind imellem. De lærte af dele, så den ene familie måtte vokse op på nødder, og den anden på kugler. Nøddefamilien lærte at sætte nødder ned i en flækket gren, så var det nemt for ungerne at spise dem.

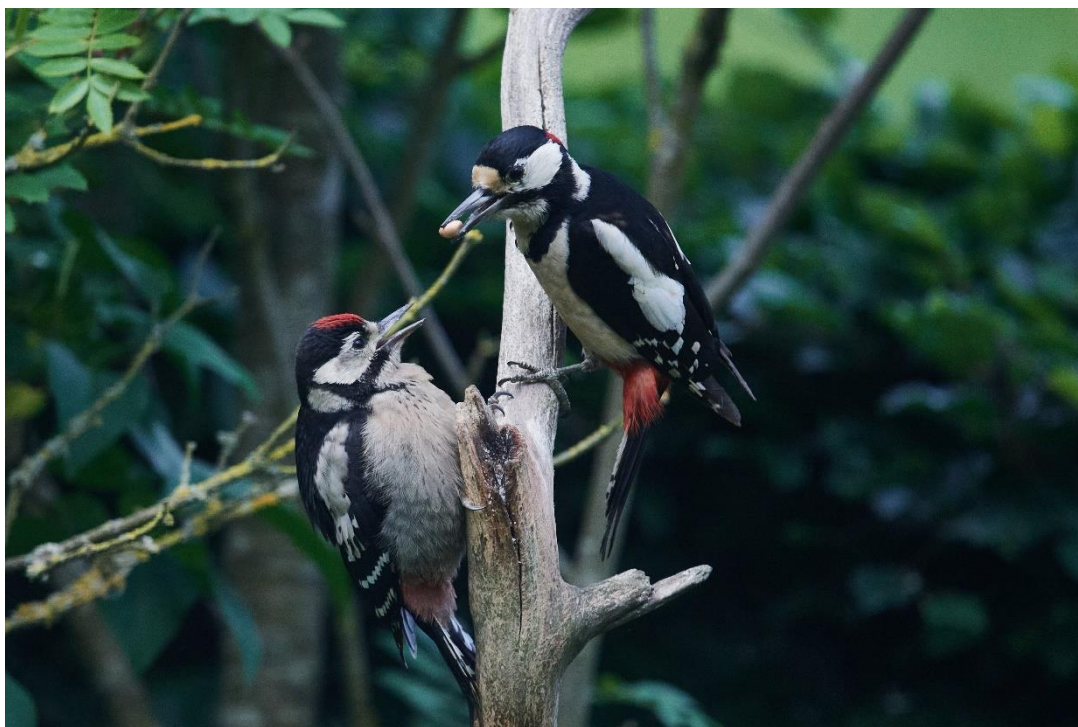

St. flagspætte

Foto: Jette Bjerregaard

Det var også en oplevelse at se ungerne forsøg på selv at sørge for maden og gradvis blive dygtigere, men de tiggede fortsat i lang tid. Nu er de smidt ud hjemmefra, og de 2 voksne er stadig på foderstederne hver dag.

Til oplysning blev der spist 14 kugler pr. dag i tiden med fugleunger.

St. Flagspætte med unge

Foto: Jette Bjerregaard

Jette Bjerregaard

Om at jage traner på Øland

I gamle dage – det er nok 30 år siden – tog Tage (min mand) og jeg til Øland for at fotografere traner i september måned. Tidspunktet, hvor tranerne er på vej sydover til deres vinterkvarter

Med tungtlastede cykler tog vi toget fra København til Kalmar. Den lidt voldsomme vægt skyldes, udover telt og kogegej, Tages omfattende fotoudstyr, som dengang var mere massivt end nutidens letvægtsudstyr.

Efter ankomsten til Kalmar cyklede vi over broen til Øland, hvad der var muligt dengang. I dag er cykelstien desværre nedlagt og man må ty til bustransport.

Vores først mål var Stora Alvar, hvor vi havde planlagt at telte. Stedet skulle være udgangspunkt for vores cykelture rundt på øen.

Alvar betyder skovløse egne på kalkgrund. Et næsten fuldstændigt fladt landskab på den sydlige del af øen. 37 km langt og 15 km bredt. Det er en kalkslette, som på afstand kan forekomme uendelig og ensformig, men er man inde på sletten vil man opdage en mangfoldighed af blomster og fugleliv. Vil man opleve de mange vilde orkideer, som Øland er kendt for, skal øen besøges i maj/juni, men de øvrige sommermåneder har Alvaret også meget at byde på blandt meget andet store områder med blomstrende purløg, den elegante knoldet mjøddurt og ølands soløje

Traner fra Øland

Foto: Tage Stampe

Men vores mål var fuglene, specielt traner og vi tillod os at telte på Alvaret, Faktisk er jeg ikke sikker på, at det var tilladt dengang, hvad det i hvert fald ikke er i dag- så det kan selvfølgelig ikke anbefales. (Stora Alvar er et naturreservat og hører til Unescos Verdensarv).

Det var heller ikke helt uproblematisk, da det kan være svært at genfinde et lille camouflaget spidstelt på det store Alvar mod få kendemærker.

Traner fra Øland

Foto: Tage Stampe

Mange traner overnatter på Alvaret og vi håbede på at komme tæt på dem her i ødemarken, hvad vi også gjorde:

Mens vi sad inde i teltet, havde en stor gruppe traner slået sig ned omkring os - men vi havde desværre bare ikke hørt det – Så Tage, på vej ud af teltet, havde den store ”fornøjelse” at se alle tranerne lette i stor hast - de syntes tilsyneladende ikke om selskabet. Hvor vi ærgrede os. Vi kunne fra første parket have været vidne til det store traneskuespil og Tage kunne have fået ”sit livs billeder”

Om dagen cyklede vi rundt for at finde tranerne, som fouragerede på de høstede kornmarker. Vi så dem fint på stor afstand, men at komme tæt på (fotoafstand) var ikke så nemt, da det er en utrolig sky fugl.

Men en dag var vi heldige- troede vi:

Vi havde fået øje på en stor flok på en mark et stykke borte. Det kunne lade sig gøre at nå uset frem til traneflokken gennem en dyb, bred grøft, som løb langs markerne. - Vi lod cyklerne stå, sneg os de ca. 200 m. hen til den omtalte mark. Tage rejste sig langsomt op og fik sin tele anbragt på et stengærde i fin fotoafstand – skulle til at trykke på aftrækkeren – og så... i samme sekund rullede en bil ind på den modsatte side af marken, to herre steg ud, hver med sit imponerende fotoudstyr.....og væk var tranerne.

De to mænd havde måske forstand på udstyr, men ikke på fugleadfærd. Så der kom heller ikke traner i kassen den dag.

– Men som det fremgår af billederne, lykkedes det andre dage.

Trane fra Øland

Foto: Tage Stampe

Grethe Wenzell

3. august 2022 Staunings Ø

Vi var i dag ca. 30 grågæs der startede den nye sæson på Staunings Ø. Vi mødtes kl. 9.00 på parkeringspladsen og gik først til broen over indsøen. Her var der rovterner, skægmejse, fiskehejrer og ænder samt svaler i luften.

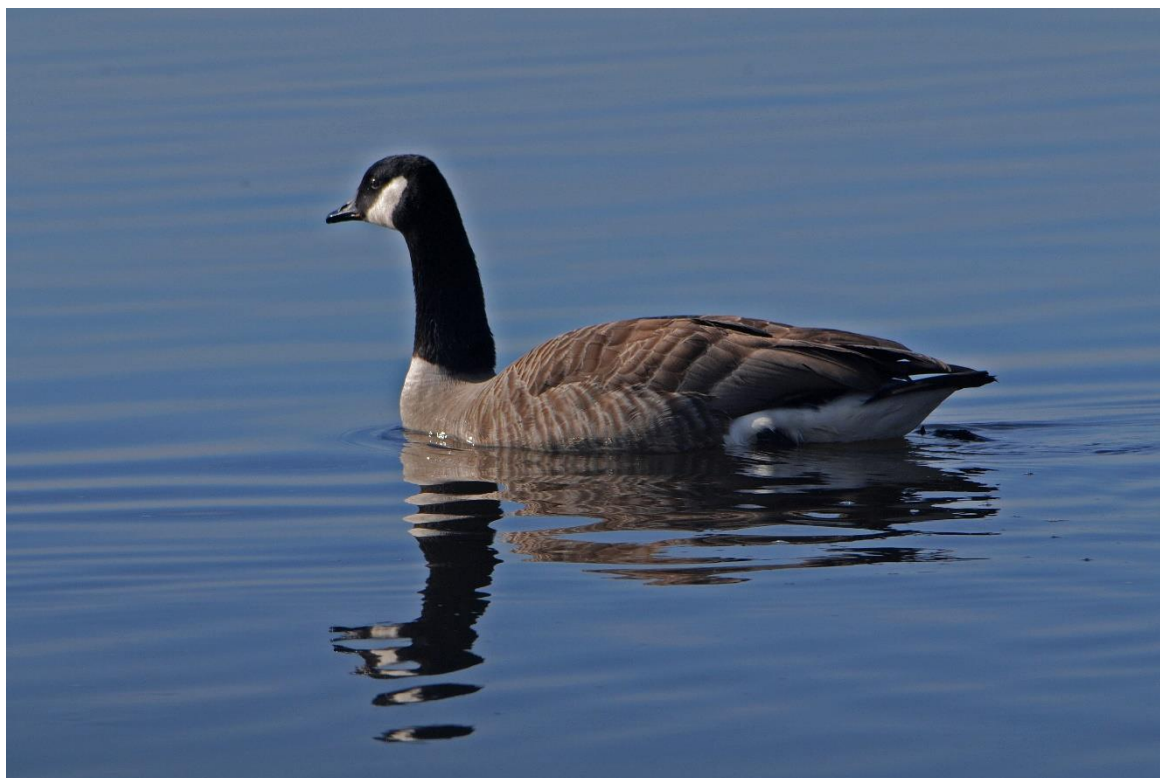
Herfra slentrede vi med stop til sydspidsen. Undervejs så vi tornirisk, gul og hvid vipstjert, stær, rovterne, splitterne, fjordterne, vibe, strandskade, skovspurv og grønirisk.

På sydspidsen nød vi 10- kaffen og kiggede på fugle, blandt andet toppet lappedykker, bramgås, gravand, krikand, stor præstekrave, alm hejle, strandhejle, islandsk ryle, alm ryle, lille kobbersnepe, rødben, hvidklire, mudderklire, mursejler, gråkrage samt nogle af de tidligere sete arter.

På vejen tilbage blev der set sandløbere og tilbage ved broen fandt vi plads i klitterne til at indtage de medbragte madpakker.

De fleste sluttede med en velfortjent is ved ishuset.

Bjarne Andersen

Canadagås

Foto: Tage Stampe

17. august 2022 Tur til Klydesøen

Vi var i dag godt 20 grågæs der mødtes kl. 9.00 på parkeringspladsen ved Collins Allé/Skovvej i Kongelunden for at gå til Hejre- og Klydesøen. Der var en med rollator og 3 med cykler. Vi gik gennem skoven og drejede ned ad Fasanstien, hvor vi så og hørte stor flagspætte, træløber, spætmejse, musvit og blåmejse.

Ude af skoven gik vi til hjørnet af Hejresøen hvor vi mødte Jens Niring der var på cykel og hvor der blev set toppet lappedykker, gråstrubet lappedykker, lille lappedykker, masser af blishøns og landsvaler. Herfra gik vi til fugletårner hvor der blev set mudderklire, taffeland, troland, skeand, gråand og knarand. Formiddagskaffen blev indtaget ved pumpehuset.

Lille lappedykker

Foto: Tage Stampe

Nu var det tid til at få gruppen bevæget mod Klydesøen i det flotte og varme vejr. Undervejs blev set klyder, store præstekraver, viber, vandefalk og spurvehøj og fremme i skyggen af fugletårnet blev der bl. a. set grågås, canadagås, bramgås, alm hjejle, alm ryle, brushane, dobbeltbekkasin, storspove, rødben, hvidklire, tinksmed, splitterne, gul og hvid vipstjert, skægmejse, en meget samarbejdsvillig rødrygget tornskade hun samt diverse måger.

På vejen hjem gik nogle igennem pinseskoven hvilket gav en tårnfalk som gevinst, medens andre tog den direkte vej på diget.

Vi kom i alt op på 49 arter.

Bjarne Andersen

31. august 2022 bustur til Falsterbo

Klokken 7.04 kørte bussen med 35 deltagere fra Ballerup mod Falsterbo, med opsamling på vejen, i Tårnby, hvor 6 grågæs stod på. Vejret var fint, morgenkøligt, men skyfrit fra morgenstunden, med tiltagende og vekslende skydække i løbet af dagen. Stort set ingen vind, og heller ikke meget træk.

Dagens turlleder var Joan.

Vi var på Nabben godt 9 og blev der et par timer. Mange gule vipstjerter på golfbanen, og mange slags ænder og vadefugle i de lavvandede arealer lige syd for Nabben. Over os, en del svaler af alle 3 arter. En flot hvidklire, der fik selskab af en sortklire, vakte interesse på udturen til Nabben.

Over os på Nabben trak to fine fiskeørne, lidt våger (der trak højt) og nogle spurvehøge. En havørn skabte furor ude på Måkläppen, hvor alle skarver, gæs, ænder og vadefugle kom på vingerne. Enkelte gråsæler kunne skelnes i varmeklimmeret.

Ved 11-tiden drog vi til Ljungen, hvor de sociale grønspætter fra 2021 igen lod sig beskue, og blev set godt af mange. Enkelte, som undertegnede, måtte nøjes med lyden.

Ljungen

Foto: Flemming Kragh Hansen

Der var reelt intet træk, enkelte våger, spurvehøge, og en passerende havørn i stor højde var resultaterne af ivrig brug af skoper og kikkerter. En rundtur om skoven og langs kysten mod syd bragte intet træk eller interessante rariteter.

På forslag fra Lis drog vi til Skanör Kirke, hvor vi fra det nærliggende voldsted med skoper og kikkerter så hvad de nordlige dele af Flommen kunne byde på af vadefugle og ænder. En god beslutning. En mørk sky lå fast over Falsterbonæsset, og flyttede sig minimalt mens vi holdt ved kirken.

Vi registrerede 67 arter, 9 arter rovfugle,

Vi fik Lumumba ved kirken, og kørte via Skanör Havn mod Ballerup, og efter en behagelig hjemtur med Jacob, var vi retur 16.55.

Flemming Kragh Hansen

Flerdagstur til Nordjylland.

Mandag morgen den 12.9.2022 kørte bussen med Jacob ved roret fra Ballerup klokken 6.30 med kurs mod Odden færgehavn, med 30 friske grågæs om bord.

Alt skete denne morgen i henhold til programmet, og da hjulene blev sat på jysk jord, startede konkurrencen om at gætte turens totale antal arter. Pamela samlede indskud og gule sedler med turens bud.

Tscherning og Thorkild. Foto: Birgit Jacobsen

Vi startede i Lille Vildmose, hvor turleder Joan havde teamet op med fætter Tscherning Clausen og dennes gode ven, Thorkild Lund, begge med 50-årigt kendskab til mosen og fuglelivet.

De fulgte os til Tofte sø, senere rundt ved Birkesø og afsluttende ved brandvagtstårnet.

Det blev den lokale udgave af ørnens dag. En havørn blev spottet i toppen af et træ ved Tofte sø, den lettede, og blev set af mange.

Endnu en ørn kom over, og grågæssene diskuterede livligt, sekunderet af de lokale eksperter, hvilken slags. 1 og senere 2 kongeørne blev kort set mod nord ved fugletårnet ved Birke sø, og 2 havørne på god afstand blev set flyve mod vest, en yderligere set, genganger?

Ved Vildmosecentret sad 2 adulte kongeørne på hver sin pæl, og kunne ses i et skopfelt. Meget flot syn, som ingen missede.

Af andre fugle, set ved de 2 søer i Mellemområdet og ved brandvagtstårnet, skal fremhæves canadagæs, gransanger og stenpikker.

Efter 4 timer i mosen tog vi afsked med Tscherning og Thorkild, og drog mod Fjerritslev, hvor vi skulle overnatte på Idrætscenteret/Vandrehjemmet.

Flemming havde påtaget sig fuglelisten, og indkaldte til mødet derom til klokken 18.15, og da gennemgangen også skete efter den systematiske liste, lød let knurren fra de ellers omstillingsparate grågæs.

Vi havde set 47 arter.

Middagsmaden var velsmagende farsbrød, hvilket ikke overraskede de der havde været på stedet med Grågæssene før. Fra tirsdag ville blive serveret 2 retter, som Grågæssene var blevet lovet. En misforståelse var opstået.

Tirsdag den 13.9 var programmet Vejlerne, med afgang klokken 8.30, og hvis vi kunne nå det, Ulvedybet. Mandag havde været stille vejr, og lunt. Det var blæst op natten til tirsdag, og temperaturen var faldet 3-4 grader til rundt regnet 15, og med byger, dog tilpasset turen, så vi fik bygerne, når vi sad i bussen under transport eller var i overdækkede fugleskjul.

Vi startede i Hanvejle tårnene, og nød en større flok skestørke, samlet i en klump, og flere mindre flokke af skægmejser, flere siddende højt i tagrørene, med mulighed for grundige og langvarige kik. Ved det vestligste tårn sås mindst 20 sølvhejrer.

Skestork

Foto: Kurt Sørensen

Vi fandt efter lidt fejlkørsel Kraptårnet, og så 5 traner overflyvende. De 2-300 traner, der var meldt ud fra Vejlerne, så vi ikke noget til i løbet af dagen. I Kraptårnet var der knapt plads til alle, men de fleste grågæs fik vist set de 2 juvenile aftenfalke jage insekter over engene.

En lidt sen frokost blev nydt på Bygholmdæmningen, hvorfra vi så dagens dosis havørne, mange storspover, enkelte stor kobbersneppe, en tinksmed og en mudderklire.

Det blæste stadig fra vest. Efter samråd med Jacob blev Ulvedybet fravalgt, og vi tog i stedet til Roshage lige nord for Hanstholm havn, der blæste det også, og vi fik set lidt havfugle, sule og sortand, og et par nye vadere, sandløbere og en stenvender.

Lumumba blev serveret på stranden med Lenes dejlige hjemmebag, bussen blev parkeret som lægiver.

Vi var tidligt hjemme til fuglelistegennemgang, derefter 2 retter mad, blomkålssuppe og kyllingelår med sovs og kartofler. Aftenhygge denne aften omfattede flere end mandag aften, hvor mange havde været trætte.

Onsdag morgen den 14.9 kørte vi klokken 8.30 mod Feggesund, hvor vi tog færgen til Mors, og fugleværnsfondens reservat på Agerø. Stadig hård blæst, sol, drivende skyer, og byger, 14-15 gr.

Fugleskjulet ligger 1000 m fra bussens holdeplads, og på vejen ned over markerne sås småflokke af hejler, flyvende, og grågæs på jorden sammen med storspover. I første omgang skuffede Agerø, men pludselig var der dagens første ration havørne, en hunfarvet blå kærhøg, og en lynhurtig vandrefalk der gav os en hurtig opvisning i fart og tempo, den jagede en lille flok hejler, tror vi. Turens første registrerede pattedyr, en hare, sås.

Agger Tange

Foto: Flemming Kragh Hansen

Vi kørte videre mod Agger Tange, en del af Nationalpark Thy, hvor vi på spidsen spiste frokost ved informationshuset, og hvor Grethe og Asger bød på en god brændevin, til markering af 60 årsbryllupsdag. Vi takkede og lykønskede i bussen med et hurraråb og gæk- gæk- gæk!

Ved strandsøerne så vi lille kobbersnepe, ryler, dværgryle, mange storspover, enkelte skestørke og mange ænder, mest pibeænder, over 1000, krikænder og gravænder. Af pattedyr sås spættet sæl, mere end 50.

Igen blev freden forstyrret, en vandrefalk fik alt i området på vingerne, igen meget flot fugl, og lynhurtigt overstået.

Vi havde ikke fået mange skovfugle på listen, og besluttede at køre til Isbjerg for udsigten, muligheden for krondyr i brunst og for chancen for gode skovfugle. Vi så intet. Intet. Men flot område, flot udsigt, og lumumba med resten af kagen!

På hjemvejen til Fjerritslev, hvor vi først landede 17.30, spottede Jacob 2 havørne, der i lav højde passerede bussen, dagens anden portion ørne.

Hjemme igen, fuglelistegennemgang, nu var status 82 arter, og flæskesteg, igen ikke overraskende, sagde stamgæsterne. Ovenpå gammeldags æblekage, meget populært.

Ellen og Peder havde forberedt opgaver til de 4 hold, som grågæssene blev opdelt i. I aftenhyggerummet blev resultaterne afslørede - alle havde gjort sig umage, så fremlæggelserne blev belønnet med klapsalver.

Derefter lidt aftenhygge og snak på kryds og tværs.

Egå Engsø

Foto: Flemming Kragh Hansen

Torsdag morgen den 15.9, pakning og afregning, og klokken 8.30 afgang mod Vilsted sø. Solskin, men stadig meget blæsende, der var skumtoppe på bølgerne på søen.

Vi startede ved fugletårnet, og 3 havørne blev hurtigt fundet på land og på lavt vand. Afstande var for store og der var for meget blæst til at se ordentligt, skoperne rystede. Så vi kørte til den anden plads i byen, med læ, og borde/bænke. Søen gav 3 nye arter, sanglærke, hvinand og digesvale.

Søen og området omkring er ejet af Aage V. Jensens naturfond, ganske som Vejlerne, og med samme kvalitetsbevidste indretning af fugletårne mv. Onkel Aages lommer er dybe,

På vejen til Egå Eng sø (og færgeren) gjorde vi et kort stop ved motorvejscaféteriaet ved Gudenåen, hvor der var lejlighed til at tanke op mv.

Ved Egå Eng sø havde vi halvanden time, frokost inklusive. Mange gik til fugletårnet, hvorfra en adult havørn hurtigt blev spottet. Søbredden nær fugletårnet lå i læ, og der var mange gæs, ænder og vadefugle. Dejligt var at se 150 hjejler, der flere gange gav flyveopvisning. Nye fugle for turen var bjergand, en enlig sangsvane, rørspurv og dobbeltbekkasin.

Turen var rig på ørne, formentlig 11 forskellige havørne, set mange forskellige steder, og 3-5 kongeørne. Ikke så ringe endda, som det hedder lokalt.

Vi så rigtigt meget på turen til Nordjylland, men der var fugle vi lidt overraskende ikke så eller hørte, skovfugle bl.a., som rødhals, gærdesmutte, bogfinke, flere af mejserne, og af rovfuglene, spurvehøg og rød glente.

Vi så 90 arter fugle på turen.

Konkurrencen om artsantallet blev vundet af Susanne, der havde spillet på 90 arter. Gevinsten blev udbetalt kontant, og vi glæder os til at dele glæden med den glade vinder på en snarlig tur.

Flemming Kragh Hansen

Dobbeltbekkasin

Foto; Tage Stampe

Annoncen i sidste nummer af Grågåsen om brugte Grågåse teleskoper vakte nogen interesse, da 7 interesserede meldte sig.

Lodtrækningen gav 3 vindere, der ligesom de øvrige 4 fik direkte besked, Købesummerne blev indbetalt, og der tre skoper er over sommeren afhentede.

Flemming Kragh Hansen

John Frikke holder foredrag onsdag d. 11. januar kl.13.00 i Vanløse kulturhus

Vadehavet - natur i verdensklasse

Vadehavet er et enestående kystlandskab. Det ligger i læ bag en række beskyttende øer, og det lavvandede havområde er påvirket af et tidevand, som spiller en helt afgørende rolle i forhold til landskabet og de biologiske rigdomme i området. Det helt særlige, havskabte landskab og dets enorme biologiske produktion danner rammen om et af verdens vigtigste vådområder, der bl.a. er afgørende for mellem 10 og 12 millioner trækkende vandfugle, som pendler mellem yngleområder højt mod nord og overvintringsvarterer langt mod syd.

John Frikke vil sætte ord og billeder på Vadehavets væsentlige karakterer, ligesom området vil blive præsenteret i form af en rejse på tværs af kystlandskabet. Endvidere sættes der fokus på den øgede opmærksomhed, som Vadehavet har været genstand for igennem de seneste fire årtier med en række forvaltnings- og beskyttelsesmæssige tiltag.

John er til dagligt ansat som naturkonsulent ved Nationalpark Vadehavet, og har gennem mere end tre årtier været beskæftiget med Vadehavet og i særdeleshed dets rige fugleliv. Derudover har han besøgt en god del af de naturområder, der ligger på fuglenes trækveje mellem Arktis i nord og Antarktis i syd.

Alm.ryle

Foto: Bjørn Frikke

Se annoncering af de øvrige foredrag med Stig Jensen, Per Finn Nielsen, Henrik Haaning Nielsen og Mads Hagen på side 23, 24 og 25

Grågæssenes ture og foredrag, oktober 2022 – marts 2023

Ture: Hvis du har behov for kørelejlighed i forbindelse med turene, er du velkommen til at kontakte Pamela Bartholomeusz 2482 4345. Spørgsmål om ledige pladser på busturene rettes til Jan Chr. Møllerup på 4050 8487 eller mail f.mollerup@mail.dk

Turledere: Bjarne Andersen (4055 2314), Joan Klausen (5192 8836), Ib Sørensen (4029 9710) og Flemming Kragh Hansen (4020 0345)

Hvis du i sidste øjeblik forhindres i at deltage i en bustur, bedes du kontakte en af turlederne, så vi ikke står og venter på dig.

Onsdag den 12/10 kl. 13.00. Foredrag i Kulturstationen Vanløse, entré plus kaffe: 40 kr. "Fugle og naturbeskyttelse i Zambia med corona som blind makker" v/ Stig Jensen

Foredraget tager afsæt i et besøg i Zambia og det nordvestlige Zimbabwe i november-december 2021. Fokus for turen var at studere naturbeskyttelse og lokal udvikling. Zambia er en overset juvel med fremragende fuglelokaliteter, mange attraktive fuglearter og muligheden for at opleve verdens største pattedyrmigration, med ca. 10 millioner frugtflagermus. Turen blev forkortet da omikronvarianten ramte det sydlige Afrika og vi måtte rejse hjem. I foredraget vil der være billeder af attraktive fugle, lidt pattedyr og indblik i naturbeskyttelsesproblemstillinger i det sydlige Afrika. Der er kaffe fra kl. 12.30.

Onsdag den 26/10 kl. 7.00 – 17.00

Bustur til Møn

Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling ved 31A til Møn, hvor vi besøger nogle af de gode fuglesteder. Max 35 deltagere. Indbetal kr. 305,00 på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/9. Efter den 1/10 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Møllerup (4050 8487). Husk at anføre hvis ikke du står på i Ballerup.

Onsdag d. 9.november kl. 13.00 foredrag i Kulturstationen Vanløse. Entré plus kaffe: 40 kr. "Naturfotos i særklasse" v/ Per Finn Nielsen

Foredraget i 2018 var jo en hel del fokuseret på hvinanden, men fortællinger om den lille dykand slipper vi ikke helt uden om. Jeg var en del af fototeamet bag DR's naturserie "Vilde Vidunderlige Danmark" og stod bl.a. bag fortællingen om netop hvinanden. En utrolig spændende opgave med mange facetter. Udover hvinænder vil jeg fortælle lidt bredere om den natur, som udgør fuglenes verden. Der er kaffe fra kl. 12.30.

Onsdag den 16/11 kl. 10.00 – 14.00.

Tur i egne biler til Pøleåens Søer.

Vi mødes ved Nejedede Vesterskov og kører efter et besøg ved Alsønderup Eng sø videre til de andre søer.

Onsdag den 30/11 kl. 7.00 – 17.00

Bustur til Tystrup Bavelse og Tissø.

Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling ved 31A til Tystrup Bavelse. Max 35 deltagere. Indbetal kr. 300,00 på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København Seniorudvalget senest den 1/10. Efter den 1/11 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Møllerup (4050 8487). Husk ved tilmelding at anføre hvis ikke du stiger på i Ballerup.

Onsdag den 7/12 kl. 13.00 foredrag i Kulturstationen Vanløse, entre plus kaffe: 40 kr.

”Vejlerne - et af Nordeuropas vigtigste vådområder” v/ Henrik Haaning Nielsen.

De store fuglemængder nyder godt af Nordeuropas største rørskov, de 2000 hektar engområder samt de store søer. Tag med til foredrag med Henrik Haaning Nielsen, der har overvåget fuglelivet deroppe i 30 år og hør om udviklingerne i fuglelivet og årets gang i det store reservat. Foredraget er underbygget af flotte og stemningsfulde fotos af skestorkflokk, ynglende sølvhejrer, traneflokk, rørdrummer, sortterne, havørne, ynglende engfugle og meget andet. Der er kaffe fra kl. 12.30.

Onsdag den 14/12 kl. 10.00 – 14.00.

Juletur i egne biler til Præstesø.

Vi mødes ved Naturstøttepunkt Hjortøgaard, Sandet på den gamle Flyvestation Værløse. Vi går først en tur rundt om Præstesø og tilbage ved start tænder vi op og hygger med de medbragte godter.

Onsdag den 4/1 kl. 10.00 til efter frokost.

Tur i egne biler til Mølleåen. Vi mødes på parkeringspladsen bag Rådvad Kro og går en tur langs Mølleåen og gennem skoven tilbage til start.

Onsdag den 11/1 kl. 13.00, foredrag i Kulturstationen Vanløse, entre plus kaffe: 40 kr.

”Vadehavet – natur i verdensklasse” v/ John Frikke

Vadehavet er et enestående kystlandskab, og dets enorme biologiske produktion danner rammen om et af verdens vigtigste vådområder, der bl.a. er afgørende for 10 - 12 millioner trækkende vandfugle, som pendler mellem yngleområder højt mod nord og overvintrings kvarterer langt mod syd.

John Frikke vil sætte ord og billeder på Vadehavets væsentlige karakterer og den øgede opmærksomhed, som Vadehavet er blevet genstand for. Der er kaffe fra kl. 12.30.

Onsdag den 25/1 kl. 8.00 – 18.00.

Bustur til Sydsjælland.

Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling ved 31A til fugleområder i Sydsjælland, blandt andet Bjørnebæk Sø, som vi besøgte for første gang i 2022. Derudover forventer vi at se glenterne gå til ro. Max 35 deltagere. Indbetal kr. 290,00 på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/11. Efter den 1/12 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Møllerup (4050 8487). Husk ved tilmelding at anføre hvis ikke du stiger på i Ballerup.

Onsdag den 8/2 kl. 13.00, foredrag i Kulturstationen Vanløse, entre plus kaffe: 40 kr.

”DOF’s nye feltprojekt” v/ Thomas Vikstrøm

Aage V. Jensens Naturfond bevilgede i januar 2020 midler til fire års forbedring og videreudvikling af DOF’s Punkttællingsprogram.

Projektet indeholder helt nye såkaldte spontantællinger, som bl.a. skal bruges til løbende at skaffe let tilgængelig viden om de almindelige fuglearters bestandsudvikling. Thomas Vikstrøm viser billeder og fortæller om projektet. Der er kaffe fra kl. 12.30.

Mandag den 27/2 – onsdag den 1/3.

Bustur til Skåne.

Vi mødes kl. 7.00 ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling ved Tårnby Station til Skåne hvor vi besøger en række fuglelokaliteter. Maks 25 deltagere. Vi bor på Skåne Tranås med fuld forplejning og linnedpakker til en pris på kr. 2.600 i delt dobbeltværelse. Vi har et stærkt begrænset antal enkeltværelser med fælles bad og toilet til en merpris på kr. 300. Indbetal beløbet på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/1. Efter den 1/2 kan du forhøre

dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Mollerup (4050 8487). Husk ved tilmelding at anføre hvis ikke du stiger på i Ballerup.

**Onsdag den 8/3 kl. 13.00, foredrag i Kulturstationen Vanløse, entre plus kaffe: 40 kr.
”Mit Lolland- Falster” v/ Mads Hagen.**

En genopdagelse af den danske naturs skønhed og skrøbelighed. Billederne i foredraget er alle taget på de to øer og udgør Mads Hagens personlige vision - men uanset hvor man bor i landet, vil man kunne genkende motiverne. Alt fra sommerfugle til havørne, bøgeskove til hule træer, vandkantens vadefugle til grævlingen i nattetørket – alt det, der udgør det danske landskab, viser Mads Hagen frem i foredraget her. Der er kaffe fra kl. 12.30.

Onsdag den 22/3 kl. 7.00 – 18.00.

Bustur til Pulken m.v.

Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling i Tårnby over broen til Sverige med kurs mod Pulken hvor vi forhåbentlig ser traner. Max 35 deltagere. Indbetal kr. 305,00 på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/2. Efter den 1/3 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Mollerup (4050 8487). Husk at anføre hvis ikke du stiger på i Ballerup.

Onsdag den 17/5 – søndag den 21/5 kører vi på forårstur til Bornholm – mere herom i næste nummer af Grågåsen.

Eventuel framelding til endagsbusture må finde sted senest onsdag ugen før turens afholdelse. Det indbetalte beløb returneres, fratrukket et ekspeditionsgebyr på kr. 50.-/pr. ekspedition.

BEMÆRK: VI SENDER INGEN BEKRÆFTELSE PÅ ENDAGSBUSTURE. DU ER PÅ LISTEN, HVIS IKKE DU HØRER FRA OS. PÅ FLERDAGSBUSTURE SENDER VI BEKRÆFTELSE PÅ DIN TILMELDING

Redaktion: Grethe Wenzell, E-mail: grethewenzell@webspeed.dk

Næste blad udsendes i januar måned. Deadline: d. 15. december 2022

